

RAȚIONALITATEA PARTICIPĂRII
POLITICE

RATIONALITY OF POLITICAL
PARTICIPATION

Conf.univ.dr. Horațiu Tiberiu GORUN
Universitatea „Constantin Brâncuși” din Tg-
Jiu

Assoc. Prof. PhD. Horațiu Tiberiu GORUN
„Constantin Brâncuși” University of Târgu-
Jiu

Rezumat

Acest articol încearcă să analizeze motivațiile participării politice și raționalitatea alegerii individuale de a participa. Preocuparea principală este de a răspunde la întrebări vizând comportamentul unei persoane care merge la urne, motivele pentru care acesta este explicabil și rațional, în condițiile în care șansele pe care le are (ca de altfel, șansele fiecărui elector) de a modifica sau influența rezultatul final sunt minime.

Abstract

This article tries to analyse the motivations of political participation and the rationality of the individual choice of participation. My main concern is to answer questions about the person's behavior going to the ballot box, the reasons why this is explicable and rational, if the chances that it has (as the chances of every elector) to alter or influence the final result are minimum.

Cuvinte cheie: raționalitate, participare politică, motivație, urnă, scrutin, elector.

Key words: rationality, political participation, motivation, ballot box, ballot, elector.

De ce comportamentul unei persoane care merge la urne este explicabil și rațional, în condițiile în care șansele pe care le are (ca de altfel, șansele fiecărui elector) de a modifica sau influența rezultatul final sunt minime?

De aici alte două întrebări:

- a. Care sunt **motivațiile** participării politice?
- b. În ce constă raționalitatea alegerii individuale de a participa?

Răspunsurile se întemeiază în **obiectivul scrutinului**, obiectiv la care se raportează participarea individuală mediată de motivații:

Why a person's behavior going to the ballot box is explicable and rational, if the chances that it has (as the chances of every elector) to alter or influence the final result are minimum?

Hence another two questions:

- c. Which are **the motivations** of political participation?
- d. What does the rationality of individual choice of participating consist in?

Answers are based on the **ballot objective** to which individual participation mediated by motivations is reported:

OBIECTIV SCRUTIN	
OPOZIȚIE	SUSTINERE PUTERE

MOTIVAȚII INSTRUMENTALE EXPRESIVE

PARTICIPARE INDIVIDUALĂ

Schimbarea coaliției sau partidului aflat la guvernare	Mentținerea și întărirea celor care guvernează

NOTĂ: diversitatea factorilor statistici generează rezultate probabile, nu certe. Dacă obiectivul ar fi acela de a da un vot decisiv, atunci comportamentul fiecărui elector (al cărui comportament are un rol minim, urmare a raportării la obiectivul scrutinului), ar apărea inexplicabil și irațional.

➤ Clarificarea dilemei privind participarea individuală, presupune explicarea distincției dintre cele două categorii de motivații: *instrumentală* și *expresivă*.

- Motivația *instrumentală* a participării politice (deci, inclusiv a participării electorale) presupune urmărirea unui obiectiv precis, specific (exemplu: alegerea unui candidat; victoria partidului propriu);

- Motivația *expresivă* vizează reafirmarea apartenenței la un segment social (categorie socială), grup etnic, la o anumită biserică, la o anumită comunitate culturală sau asociație profesională.

De reținut! În practica politică se poate constata că în participare, motivația instrumentală poate fi uneori subordonată motivației expresive:

„În cazul votului expresiv, activitatea de participare cuprinde, într-un tot semnificativ, motivațiile de tip <<a lua parte>> și <<a fi parte>>. Pentru electori devine perfect rațională necesitatea de a-și afirma, prin vot, apartenența și adeviziunea lor, trecând peste posibilitățile efective de a influența reușita votului. Numai astfel se poate explica de ce, în absența unei perspective concrete de victorie și a

NOTE: the diversity of statistic factors generates probable not cure results. If the objective is to give a decisive vote, then every elector's behavior (whose behavior has a minimum role in relation to the relation with the ballot), would appear inexplicable and irrational.

➤ The clarification of the dilemma regarding individual participation supposes the explanation of the distinction between the two categories of motivations: *instrumental* and *expressive*.

- *Instrumental* motivation of political participation (therefore including of electoral participation) supposes the pursuit of a precise, specific objective (example: the choice of a candidate; victory of its own party);

- *Expressive* motivation refers to the reaffirmation of appurtenance to a certain social segment (social category), ethnic group, to a certain church, cultural community or professional association.

Note! In the political practice we can say that in participation, instrumental motivation can be sometimes subordinated to expressive motivation:

“in the case of expressive vote, the participation activity included the motivations of <<taking part>> and <<being a part>>. For electors it comes perfectly rational the need to express by vote their appurtenance and adhesion, passing

posibilității de a evalua efectul precis al propriilor alegeri, un număr considerabil de cetățeni își dedică timpul, își consumă energia, își cheltuiesc banii, își sacrifică parțial sau total viața privată, pentru a participa. Se participă, deci, nu numai cu scopul de a lua parte, ci, în unele cazuri, mai ales pentru a se simți parte și pentru a demonstra prin acte că își găsesc o preocupare și o gratificare în ele însele".

G. Pasquino

➤ Obiecțiile privind raționalitatea participării politice vizează:

1. Caracterul iluzoriu al oricărei forme de participare: participarea politică nu numai că ar putea schimba situația existentă, dar chiar ar consolida puterea pentru cei ce o dețin (manipularea, ca strategie de demonstrare a consensului); obiecția scade în intensitate, urmare a concomitenței celor două categorii de motivații (chiar dacă motivațiile expresive nu sunt în totalitate diferite de cele instrumentale); este o obiecție cu *caracter instrumental*;

2. Obiecția privind grupurile și bunurile <<colective>> (tot o obiecție cu caracter instrumental). Remediul: cine participă își propune să influențeze distribuția bunurilor <<colective>>, într-o manieră cât mai favorabilă, atât pentru sine, cât și pentru grupurile la care se raportează.

Totuși: este posibil ca, în unele cazuri, <<bunul colectiv urmărit>> – deci, *rezultatul participării* – să fie *indivizibil* (exemplu: cazul ameliorării condițiilor de muncă într-o structură economică de tip productiv). În acest caz, <<bunul>> nu poate fi dat în exclusivitate doar celui care a participat pentru obținerea lui, ci toți cei care intră în contact cu <<bunul>> *indivizibil* beneficiază de el (nu beneficiază, de exemplu, doar muncitorii ce participă

over the actual possibilities of influencing the vote success. This is the only way to explain why, in the absence of actual victory perspectives and the possibility to evaluate the actual effect of their own choices, a significant number of citizens dedicate their time, consume their energy, spend their money in order to partially or totally sacrifice their private life to participate. One can only take part not just with the purpose of taking part and in order to prove by acts that they find a concern and gratification in themselves".

G. Pasquino

➤ Objections regarding the rationality of political participation refer to:

3. The illusory character of any form of participation: political participation not only can change the existing situation, but can consolidate power for those holding it (manipulation as consensus strategy); objection decreases in intensity due to the concomitance of the two categories of motivations (even if expressive motivations are not entirely different from instrumental ones); it is an *instrumental* objection;

4. Objection on the <<collective>> goods and groups (still an instrumental objection). Remedy: who takes part wants to influence the distribution of <<collective>> goods, in a favourable manner, both for itself and for the groups it reports to.

Nonetheless: it is possible that, in some cases, <<collective good>> – thus, *the result of participation* – be *indivisible*

efectiv la grevă, cei ce pierd pentru o vreme din drepturile lor, ci toți muncitorii din acea structură se bucură de rezultatul participării *unora*).

Este legitim, în condițiile în care, având în vedere rezultatul dobândit *oricum* datorită participanților, ar fi fost mai rațional să nu fi participat?

R: trebuie ținut cont că poate există o limită dincolo de care, lipsa participanților ar împiedica realizarea obiectivului. Dacă participarea este suficientă – peste limita de care lipsa participanților ar împiedica realizarea obiectivului – cei ce nu participă au statut de <<pasageri clandestini>>

(free riders); „ei beneficiază de o călătorie pe valurile participării politice a celorlalți”.

[participare *suficientă*
→semnificativă, edificatoare, demnă de luat în seamă în privința numărului, rezultatelor potențiale].

Consecință: obiecția cu privire la raționalitatea participării izvorăta din beneficiile <<pasagerilor clandestini>> este justificată doar până la nivelul a ceea ce se poate numi *limită minimă de participare*, întrucât, sub această limită, rezultatul participării este negativ și participarea ar deveni *inutilă pentru toți*.

➤ Funcție de subiecții care participă/nu participă și de efectele participării apar două aspecte suplimentare:

- nu se poate afirma, cu certitudine, că cei care au participat, investind timp și energie pentru avantajele împărțite în mod colectiv, sunt defavorizați comparativ cu cei ce dobândesc aceleași avantaje, fără să participe; participanții pot avea satisfacția participării în sine, din punct de vedere expresiv: „Pe parcursul participării se pot maturiza, psihologic vorbind, în sectorul relațiilor sociale și a deprinderii unor

(example: the case of work conditions improvement in a productive economic structure). In this case, <<the good>> cannot be given exclusively only to the one taking part in its achievement but to all coming into contact with the *indivisible* <<good>> shall benefit on it (not just the workers actually taking part in the strike, the ones losing their rights for a while, but all the workers in that structure shall enjoy the result of participation of *some of them*).

It is legitimate, in the circumstances in which, considering the result achieved *anyway* due to participants, would it have been more rational not to have taken part?

R: we have to consider that there is a limit beyond which, the lack of participants would prevent the achievement of the objective. If participation is enough – above the limits that participants' lack would prevent the achievement of the objective – the ones not taking part have the status of <<free riders>>

(free riders); „they benefit from a journey on the waves of political participation of the others”.

[*enough* participation →significant, edifying to be considered regarding the number and potential results].

Consequence: objection regarding the rationality of participation resulted from the benefits of <<free riders>> is justified to the extent of what can be called *minimum participation limit*, because, below this limit, the result of the participation is negative and participation would become *useless for everybody*.

➤ Depending on the participating

tehnici și nu este neapărat necesar să se plângă din cauza costurilor suportate”;

- <<pasagerii clandestini>> pot avea statut conștient sau inconștient; „Numai <<pasagerii clandestini>> conștienți care calculează totul la rece, se pot bucura de rezultate și pot aprecia avantajele călătoriei gratuite, raportându-se la costurile pe care ar trebui să le suporte. Ceilalți ar putea chiar să regrete că nu au putut/știut să participe”

➤ Raționamentul lui Olson: „Individul rațional, într-un grup numeros, într-un anumit context socio-politic, nu ar fi dispus să facă niciun sacrificiu pentru a realiza obiective pe care să le împartă cu alții. Nu poate, deci, accepta ca grupuri numeroase să se organizeze cu scopul de a acționa în interesul lor comun. Numai atunci când grupurile sunt mici sau când șansa de a dispune de o sursă independentă de avantaje selective ei vor organiza și vor acționa pentru a-și atinge obiectivele.

Din asumțiile lui Olson pot fi surprinse trei aspecte privind participarea politică:

a). motivațiile individuale;

b). raportul dintre acțiunea individuală și cea de grup și, deci, rolul grupurilor în participarea politică;

c). natura și importanța beneficiilor sau a stimulilor individuali sau colectivi.

➤ Analizând raportul dintre comportamentul rațional, motivat, de interes personal și participarea politică, Olson susține că:

- ideea după care grupurile ar acționa pentru un interes propriu ar fi rezultatul logic al premisei unui comportament rațional și motivat de interes personal, nu este adevărată;

/non-participating subjects and the effects of participation, two additional aspects occur:

- It cannot be said for sure that the ones taking part, investing a lot of time and energy for the collectively divided advantages, are not favoured in comparison to the ones acquiring the same advantages, without taking part; participants can have the satisfaction of actual participation, from expressive point of view: “During the participation, they can psychologically grow up in the field of social relations and acquire some techniques and it is not necessary to complain over the costs”;

- <<free riders>> can have a conscious or unconscious status; “Only conscious <<free riders>> that think everything coldly can enjoy the results and appreciate the advantages of free ride, in relation to the costs they have to pay. The other may even regret that they could not/ did not know to take part”

➤ Olson’s reason: “The rational individual, in a numerous group, in a certain social and political context, would not make any sacrifice for achieving the objectives that he would share with others. Therefore, he cannot accept that numerous groups be organized in order to act for their common interest. Only when groups are small or when the chance of having an independent source of selective advantages, they shall organize and act in order to achieve their objectives.

From Olson’s assumptions, three aspects result regarding political participation:

a). individual motivations;

b). report between individual actions and group action and therefore the role of

- chiar dacă realizarea obiectivului de grup poate reprezenta un avantaj pentru toți membrii grupului, nu reiese de aici că anumiți indivizi, chiar când au fost raționali și motivați de propriul interes, acționează în scopul de a obține un anumit obiectiv;

- indivizii raționali și inspirați de propriul interes nu s-ar comporta (în realitate) în așa fel încât să realizeze interesul lor comun sau de grup, decât dacă grupul este restrâns numeric sau dacă s-ar recurge la constrângeri (sau alte măsuri) în scopul determinării indivizilor în acțiunea în interesul lor comun;

► Motivația individuală este una de natură psihologică și face ca participarea politică să se manifeste sub formă ciclică: perioadele de implicare intensă pentru indivizi și grupurile de indivizi sunt succedate de perioade de retragere (reflux, reflecție); faza de implicare în viața publică este urmată de faza de retragere în sfera privată.

Albert O. Hirschman pune în discuție tema lui Olson: „Din moment ce rezultatul și obiectivul acțiunii colective sunt de obicei un bun public la dispoziția tuturor, singurul mod în care un individ poate să-și sporească avantajul pe care el însuși îl obține din acțiunea colectivă constă în mărirea propriei contribuții – a efortului său pentru politica publică pe care o susține. În loc să stea la pândă și să încerce să se comporte ca un <<pasager clandestin>>, individul cu adevărat eficient va căuta să fie cât mai activ cu putință, în funcție de limitele pe care i le impune celelalte activități ale sale și obiectivele esențiale”.

► Sfera publică nu garantează împlinirea dezideratelor, dar solicită permanent consumul de energie și resurse; participarea conduce la deziluzie. Există două experiențe opuse numite de Hirschman <<înșelătoare>> în orientarea

groups in political participation;

c). nature and significance of benefits and individual or collective stimuli.

► Analyzing the relation between rational, motivated behavior, of personal interest and political participation, Olson claims that:

- The idea according to which groups act for a personal interest is the logic result of the premise of a rational, motivated behavior of personal interest is not true;

- Even if the objective achievement by the group has an advantage for all the members of the group, it does not result that certain individuals, even when being rational and motivated by their own interest, act in order to achieve a certain objective;

- Rational individuals inspired by their own interest would not really behave in such way to achieve their own interest or the group's interest, unless the group is small or constraints are performed (or other measures) in order to make individuals to act on their common interest;

► Individual motivation is psychological and makes political participation develop under cyclic form: intense involvement periods for individuals and groups of individuals are succeeded by periods of withdrawal (reflux, reflection); the phase of public life involvement is followed by the phase of withdrawal in private sphere.

Albert O. Hirschman discusses Olson's theme: "Since the result and objective of the collective action are usually a public asset available for everybody, the only way in which a person can increase the

indivizilor și grupurilor cu înclinație în implicarea în viața publică:

- o experiență a implicării excesive, pentru cei capabili să participe activ;

- o experiență generată de trăirea deziluziilor subimplicării, pentru cei ce „nu doresc nimic mai mult, dar nici mai puțin decât să-și mărturisească cu putere noile puncte de vedere într-o problemă sau alta”, dar care-și conștientizează faptul că „mai mult decât să voteze, nu pot face”.

➤ Stimulentele participării:

a). stimulente materiale - <<recompense tangibile>>: sume de bani acordate sub formă de salariu și rambursări, servicii de asistență, obținerea unor funcții și demnități în organizarea politică etc.;

b). stimulente de solidaritate – încurajare a spiritului identității între membrii organizației: prestigiul ce se obține prin apartenența la organizație, socializarea, spiritul de echipă etc;

c). stimulente orientate către un scop – caracter ideal sau ideologic: dobândirea unor obiective importante, cu caracter general precum: transformarea raporturilor sociale, egalitatea între grupuri, crearea unei societăți drepte etc.

➤ Funcție de stimulentele participării, poate fi analizată participarea politică în cadrul partidelor și organizațiilor.

Argumente: stimulentele fac posibilă atât o explorare a motivațiilor indivizilor ce fac parte din partide și organizații, cât și identificarea naturii diverselor organizații și a evoluției lor în timp.

Studiu de caz – Partidul Comunist Italian (Mannheimer, Sebastiani, Pasquino):

advantage it has from collective action is increasing its own contribution – its effort for the public policy it supports. Instead of watching and trying to behave as a <<free rider>>, the actual efficient individual shall seek to be as active as possible, depending on the limits imposed by its other activities and essential objectives”.

➤ The public circle does not guarantee the achievement of all desiderates, but permanently demands consumption of energy and resources; participation leads to disillusion. There are two opposite experiences named by Hirschman <<misleading>> in individuals and groups’ orientation that tend to be involved in public life:

- An experience of excessive involvement, for the ones able to actively take part;

- An experience generated by living the disillusion of sub-involvement, for the ones “that want nothing more, nor less than confessing their new points of view in one matter or another” but are aware of the fact that “all they can do is vote”.

➤ Stimulants of participation:

a). material stimulants - <<tangible rewards>>: money given under the form of wage and reimbursements, assistance services, getting function or high positions in political organization etc.;

b). solidarity stimulants – encouraging the spirit of identity between the members of the organization: the prestige to be achieved from belonging to the organization, socialization, team spirit etc;

a) O concepție puternică și totalizantă a partidului, definită pe baza trăsăturilor generale care se raportează la tradiție (partidul - ideal);

b) O concepție puternică definită pe baza obiectivelor generale direcționate către transformarea socială (partidul - proiect);

c) O concepție sectorială, definită prin obiectul sau trăsături particulare și/sau contingente (partidul - instrument).

Relația activitate în partide – instrumente poate fi sintetizată astfel:

- cei ce împărtășesc concepția partidului-proiect sunt motivați îndeosebi de stimulente orientate către scop;

- cei ce adoptă concepția partidului-ideal - sunt motivați prin stimulente de solidaritate;

- cei ce se orientează spre concepția partidului-instrument – sunt cei mai stabili la stimulentele materiale.

În baza celor expuse, pot fi evaluate evoluția schimbărilor din interiorul partidelor cu nucleu ideologic puternic conturat (inclusiv P.C.I.).

Conform Mannheim, Sebastiani, Pasquino, Partidul Comunist Italian:

- își fondează inițial nucleul ideologic pe stimulente ale solidarității;

- prin schimbarea propagandei (orientată către interiorul și exteriorul partidului), se intenționează păstrarea și recrutarea de noi membrii;

- propaganda reorientată presupunere și recurgere la alt tip de stimulente, preferându-se stimulentele orientate către scop, precum și cele

c). stimulants oriented towards a purpose – ideal or ideological character: acquiring significant objectives, with general character like: transformation of social relations, equality between groups, creating a right society etc.

➤ Depending on the stimulants of participation, political participation can be analyzed within parties and organizations.

Arguments: stimulants make it possible both to explore the motivations of individuals that are part of parties and organizations and to identify the nature of various organizations and their evolution in time.

Case study – Italian Communist Party (Mannheimer, Sebastiani, Pasquino):

d) A powerful and totalizing conception of the party, defined based on the general features reported to tradition (party - ideal);

e) A powerful conception defined based on general objectives directed towards social transformation (party - project);

f) A sectorial conception, defined though its object or special and/or contingent feature (party - instrument).

The activity in parties – instruments relation can be synthesized as follows:

- The ones sharing the conception of party-project are especially motivated by stimulants oriented towards a goal;

- The ones adopting the conception of party-ideal – are motivated through stimulants of solidarity;

- The ones oriented towards the conception of party- instrument –

materiale;

- reorientarea
stimulentelor a condus la transformarea PCI
în PSD (Partidul Democrat al Stângii);

Consecință:

„Așa se înțelege mai bine de
ce alegerea participării poate fi rațională
pentru mulți indivizi, dacă raționalitatea
acțiunii în sine nu este evaluată simplu și
reductiv, pe baza unor criterii ce urmăresc
avantajul economic. De aici apare o
coeziune mai nuanțată și mai articulată a
complexului psihologic și social care
motivează participarea indivizilor și care
construiește, face să funcționeze și
transformă înseși organizațiile și sistemele
politice de-a lungul timpului”

G. Pasquino

➤ Analiza participării politice
este incompletă în condițiile în care sunt
luate în considerare doar oportunitățile de
adeziune și *identificare*; eliminarea
incompletitudinii poate fi obținută prin
surprinderea oportunităților de participare și
influență ale indivizilor în organizații.

Abordarea extinsă a oportunităților
vizează rezolvarea unei alte probleme: *cea
a democrației la nivel de organizații și
partide*.

- Ilustrarea modalităților
în care democrația internă este practică;

- Ilustrarea modalităților
în care această democrație este dezirabilă la
nivelul partidului/organizației.

Sunt semnificative în analiza
oportunităților de participare două
puncte de vedere:

- Punctul de vedere
exprimat de cercetătorul german Roberto
Michels - <<leaga de fier a oligarhiei>>, prin care susține caracterul imposibil al
existenței democrației în organizațiile

are the most stable to material stimulants.

Based on what we mentioned before,
we can evaluate the evolution of changes
inside the powerfully ideological nucleus
parties (including P.C.I.).

According to Mannheim, Sebastiani,
Pasquino, Italian Communist Party:

- Initially based its
ideological nucleus on stimulants of
solidarity;

- Through the change of
propaganda (oriented towards the interior and
exterior of the party) new members are
intended to be preserved and recruited;

- Reoriented propaganda
supposes other types of stimulants, preferring
goal oriented stimulants and material ones;

- Stimulants
reorientation has lead to PCI transformation
into PSD (Left Democrat Party);

Consequence:

„This is how we understand
better why the choice of participation can be
rational for many individuals, if the
rationality of the action per se is not simply
and reductively evaluated, based on some
criteria that follow the economic advantage.
Hence a more modulated and articulated
cohesion of the psychological and social
complex that motivates individuals’
participation and that builds, operates and
transforms organizations themselves and
political systems in time”

G. Pasquino

➤ The analysis of political
participation is incomplete if we consider
only the opportunities of *adhesion* and
identification; incompleteness elimination
can be achieved by noticing the participation
and influence opportunities of individuals in
organizations.

The extended approach of

complexe, îndeosebi în partidele politice;

Ambiguitate: partidele politice trebuie să devină suportul regimurilor democratice, iar viabilitatea regimului democratic într-un sistem politic este dependentă de instaurarea și menținerea democrației în partidele politice;

- Punctul de vedere exprimat de Juan Liuz – reformulare a tezei lui Michels. Reformularea vizează evaluarea fenomenelor ce pot apărea în organizații și pot da <<substanță>> tendințelor oligarhice individualizate de Michels:

1. Formarea unei leadership;
2. Formarea unui leadership profesional și stabilizarea lui;
3. Formarea unei birocrății (a unui complex de funcționari cu sarcini precise și plătiți regulat);
4. Centralizarea autorității;
5. Înlocuirea scopurilor și mai ales schimbarea scopurilor finale cu scopuri instrumentale (organizația însăși, care devine un scop în sine);
6. Rigiditatea ideologică în creștere;
7. Diferența în creștere dintre interesele și/sau punctele de vedere ale liderilor și cele ale membrilor, și prioritatea intereselor liderilor față de cele ale membrilor;
8. Alegerea noilor lideri prin intermediul cooptării din partea leadership-ului în funcție;
9. Diminuarea posibilității membrilor obișnuiți de a-și exercita influența asupra proceselor decizionale, chiar dacă își doresc aceasta;

opportunities refers to solving a problem: *that of democracy at the level of organizations and parties.*

- Illustrating the ways in which internal democracy is practiced;

- Illustrating the ways in which this democracy is desirable at the level of the party/ organization.

Two points of view are significant in the analysis of the participation opportunities:

- The point of view expressed by the German researcher Roberto Michels - <<the iron law of oligarchy >>, supporting the impossible character of democracy in complex organizations, especially in political parties;

Ambiguity: political parties have to become the support of democratic regimes, and the reliability of the democratic regime in a political system depends on democracy establishment and preservation in political parties;

- The point of view expressed by Juan Liuz – reformulation of Michels' thesis. Reformulation refers to the evaluation of phenomena that can occur in organizations and can give <<substance>> to oligarchic tendencies individualized by Michels:

11. Leadership establishment;
12. Professional leadership establishment and its stabilization;
13. Bureaucracy establishment (a group of officials with precise duties and regular payments);
14. Centralization of authority;
15. Replacing goals and especially changing final goals with instrumental goals (organization itself, that becomes a purpose per se);

10. Transpunerea bazei formată din membri de partid într-o bază electorală extinsă.

Important!: Analiza gradului de democratizare la nivelul organizațiilor și partidelor politice evidențiază caracterul contextual al acestor atribute. Democratizarea este dependentă de participarea politică și, în mod direct, de modalitatea în care participarea politică influențează leadership-ul și deciziile acestuia.

➤ Albert Hirschman identifică trei modalități prin care cei înscrși într-o organizație pot influența organizația respectivă (analiza este realizată prin analogia între *întreprinderi partide* și *stat* și, prin urmare, vizează inclusiv influențele consemnatorilor unui produs asupra deciziei la nivel de întreprindere).

Modalități:

a). protestul (voice) – cei înscrși într-o organizație pot să-și manifeste dezacordul explicit față de alegerile nedorite și comportamentele neacceptate prin mijloacele de care dispun (și necunoscute) și pot încerca să schimbe conducerea și să formeze alte compartimente;

b). dezertarea (exit) – membrii organizației pot să abandoneze <<tout court>> organizația respectivă în momentul pierderii încrederii în capacitatea de a acționa asupra alegerilor și comportamentului; aceasta se poate realiza numai în situația existenței altor organizații disponibile, concurente, care-i atrag și care promit să le ofere stimulente adecvate. De obicei, dezertarea este costisitoare și ea poate urma insuficienței protestului;

c). loialitatea (loyalty) – înțeasă ca un comportament intrinsec al membrilor, constituit nu doar dintr-o pură acceptare pasivă, ci și dintr-o reafirmare a susținerii în momente dificile, de alegeri

16. Increasing ideological rigidity;

17. The growing difference between leaders' and members' interests and/or point of view and priority of leaders' interests compared to those of the members;

18. Choosing the new leaders through co-optation by the leadership;

19. Decreasing the possibility of common members to exercise influence on decisional processes, even if they want it;

20. Transposing the basis consisting in members of party into an extended electoral basis.

Important!: The analysis of the democratization degree at the level of political parties reveal the contextual character of these attributes. Democratization depends on political participation and directly on the way in which political participation influences leadership and its decisions.

➤ Albert Hirschman identifies three ways by which the ones registered in an organization can influence the respective organization (analysis is made by analogy between *parties enterprises* and *state* and, consequently, refers including to the influences of a product upon the decision at the level of the enterprise).

Ways:

a). protest (voice) – the ones registered in an organization can show their explicit disagreement in an organization towards unwanted choices and unaccepted behavior through their available means (and unknown) and can try to change leadership and establish other compartments;

b). desertion (exit) – members of the organization can abandon <<tout court>> the organization when losing trust in the ability to act upon the elections and behavior; this can be made only in the case of other available, competing organizations that

controversate. În opinia lui Hirschman, loialitatea nu numai că nu este irațională, dar poate răspunde scopului util, din punct de vedere social – acela de a împiedica progresia dezagregării și/sau prăbușirii organizației (fenomene cu impact negativ asupra tuturor participanților).

Clasificarea introdusă de Hirschman are un dublu rol:

□ Reduce în prim plan participarea politică în modalități diverse;

□ Ilustrează raportul dintre natura organizațiilor (și tipul produsului sau obiectului final) și alternativele participării. Aceasta, în măsura în care diversitatea caracterizează:

- Stimulente ce motivează indivizii să participe;
- Organizațiile spre care se canalizează și prin care se exprimă participarea;
- Alternativele posibile și remediile ce apar în urma constrângerilor asupra alegerilor și a liderilor ce nu mai sunt demni de încredere.

draw them and promise to offer them adequate stimulants. Usually desertion is expensive and can be the result of protest failure;

c). loyalty)– understood as intrinsic behavior of members, established not just as mere passive acceptance, but due to a reaffirmation of support in difficult times, by controversial choices. In Hirschman's opinion, loyalty is not irrational and can answer the useful goal, from social point of view – that of preventing progression of disaggregation/collapse of the organization (phenomena with negative impact on all the participants).

The classification introduced by Hirschman has a double role:

□ It brings back the political participation in various ways;

□ It illustrates the relation between the nature of organizations (and the type of final product or object) and the alternatives of participation. This, to extent to which diversity characterizes:

- Stimulants motivating individuals to take part;
- Organizations towards which participations is headed and expressed;
- Possible alternatives and solutions for the constraints on elections and leaders that are not worthy of trust any longer.